

درس گفتار

وهابیت معاصر

به کوشش: سید مصطفی دریاپادی

کتابخانه

نویسندگان (به ترتیب حروف الفبا):

- ایمانی مقدم، علیرضا
- پورامینی، محمدباقر
- توحیدی، حسن
- زمانی، محمدحسن
- طیبی، نجم الدین
- علیرزاده موسوی، سیدمهدی
- نواب، سیدعبدالفتاح

عنوان و نام پدیدآور	وهابیت معاصر / نویسندگان (به ترتیب حروف الفبا) علیرضا ایمانی مقدم... [و دیگران]؛ به کوشش سیدمصطفی دریاباری.
مشخصات نشر	قم: مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه، انتشارات، ۱۴۰۱.
مشخصات ظاهری	۱۳۴ ص: ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۵۶۷۷-۳۹-۵
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	نویسندگان (به ترتیب حروف الفبا) علیرضا ایمانی مقدم، محمدباقر پورامینی، حسن توحیدی...
یادداشت	بالای عنوان: درس گفتار.
یادداشت	کتابنامه.
موضوع	وهابیه / سلفیه / وهابیه -- کشورهای اسلامی Wahhabiyah -- Islamic countries / Salafiyah / Wahhabiyah
شناسه افزوده	ایمانی، علیرضا، ۱۳۳۹ -
شناسه افزوده	دریاباری، سیدمصطفی، ۱۳۶۰ - گردآورنده
شناسه افزوده	مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه، مرکز مطالعات و پاسخ‌گویی به شبهات
شناسه افزوده	مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه، انتشارات
رده بندی کنگره	BP23A6
رده بندی دیویی	۲۹۷/۵۲۷
شماره کتابشناسی ملی	۸۸۶۰۲۳۵
اطلاعات راکورد کتابشناسی	فیا

مرکز مطالعات و پاسخ‌گویی به شبهات

وهابیت معاصر

نویسنده: جمعی از نویسندگان به کوشش سیدمصطفی دریاباری
تهیه‌کننده: مرکز مطالعات و پاسخ‌گویی به شبهات (حوزه‌های علمیه)
ناشر: مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه
شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۵۶۷۷-۳۹-۵
تلفن: ۰۲۵-۳۲۹۳۳۳۵۱
تلفکس: ۰۲۵-۳۲۹۴۰۱۷۷
آدرس: قم - خیابان شهید صدوقی (ره)، مجتمع شهید صدوقی (ره)، فاز ۳

نشر حوزة

انتشارات: ۰۲۵-۳۲۷۲۵۵۲۷
مؤسسه انتشارات حوزه‌های علمیه
تلفن تماس: ۰۲۵-۳۲۷۴۵۲۳۲-۳۲۷۳۰۸۶۰
نشانی: فروشگاه اینترنتی
www.NashreHowzeh.ismc.ir
نشر حوزه در اینستاگرام
@Nashre_Howzeh

این اثر با حمایت «دبیرخانه حمایت از طرح‌های پژوهشی»
معاونت پژوهش حوزه‌های علمیه چاپ شده است.

فهرست مطالب

مقدمه	۹
-------	---

گفتار اول: تقسیم بندی مخاطبان

۱. جمعیت شیعیان	۱۴
۲. پیروان سایر مذاهب (مسلمانان غیر شیعه)	۱۵
۳. پیروان سایر ادیان آسمانی (غیر مسلمان)	۱۶
۴. پیروان دیگر ادیان غیر آسمانی و مکاتب بشری	۱۶
وهابیت و تکفیر	۱۷
کیفیت و روش تبلیغ موفق	۲۰

گفتار دوم: جغرافیای سلفی‌گری

محور ۱. سلفی‌گری بغداد	۲۴
همانندی اهل حدیث با تفکر حشویه	۲۵
محور ۲. مدرسه دمشقی ابن تیمیه	۲۶
محور ۳. سلفی‌گری وهابی در نجد و حجاز	۲۷

۲۹	 مناطق فعالیت سلفی گری نجد
۳۴	 محور ۴. سلفی گری وهابی یمن
۳۵	 محور ۵. سلفی گری در شبه قاره هند
۳۷	 پیدایی جنبش دیوبندیه
۳۷	 پیدایش مکتب بریلوی
۳۸	 سازمان تبلیغی جماعت
۳۹	 محور ۶. سلفی گری مصر و شمال آفریقا
۴۰	 چهره‌های شاخص مرتبط با سلفی گری مصر
۴۰	 محمد عبده و نقد وهابیت
۴۱	 رشید رضا در خدمت وهابیت
۴۲	 حسین البنا و شکل گیری سلفی گری اخوانی
۴۳	 سید قطب

گفتار سوم: جریان شناسی وهابیت و نسبت آنان با سلفیون و

گروه‌های تکفیری

۴۹	 اهل السنة
۵۰	 اهل الجماعة
۵۱	 واژه شیعه در قرآن
۵۲	 اهل السلف الصالح
۵۴	 نقدی بر این اندیشه
۵۵	 اهل الحديث
۵۶	 تطورات سلفیه
۵۷	 اندیشه سلفیه در شبه قاره
۵۸	 سلفیه شمال آفریقا
۵۸	 سلفیه شبه جزیره
۶۰	 پرسش و پاسخ

مقدمه

وهابیت، به عنوان جریانی فکری، توانسته است خود را به بخش قابل توجه‌ای از جغرافیای جهان اسلام تحمیل نماید؛ توجه به این نکته لازم است که جریان تکفیر منحصر در «وهابیت» نیست بلکه وهابیت، یکی از چهار گروه جریان تکفیر است که با عنوان تکفیری‌های عقیدتی شناخته می‌شوند البته در کنار این گروه، تکفیری‌های سیاسی، تکفیری‌های فقهی و تکفیری‌های اجتماعی نیز وجود دارند.

بسیاری از مطالب و دانسته‌های گروه‌های مختلف تکفیری در مورد شیعه، برگرفته از منابع و متونی است که مطالبی را از روی جهالت یا غرض به شیعه نسبت می‌دهند؛ بنابراین یکی از فرصت‌های مغتنم پیش‌روی ما آن است که با توجه به آمادگی آنان (وهابیت) برای دریافت معارف اسلام ناب و شیعه، تلاش کنیم که با بهره‌گیری از منابع خود ما آنها را نسبت به حقایق دین اسلام و مذهب شیعه آشنا سازیم.

از سویی شناخت وهابیت به خصوص "وهابیت معاصر" برای طلاب و روحانیون امری کاملاً ضروری است، به خصوص آن دسته از افرادی که به نحوی با اهل سنت و به طور ویژه با وهابیت برخورد گفتمانی، جغرافیایی یا رشته علمی دارند.